

 РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ	Рівненський державний гуманітарний університет Педагогічний факультет Кафедра дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської
---	---

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни / освітнього компонента	ВК15_Історія педагогіки
Освітня програма	Спеціальна освіта. Логопедія
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю з	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Доктор педагогічних наук, професор Дичківська Ілона Миколаївна
CV викладача на сайті кафедри	https://doshkilnardgu.webnode.com.ua/vikladatskij-sklad/dychkivska-i-m/
E-mail викладача	ilona_dychkivska@rshu.edu.ua

Як викладач, я чудово розумію ваше перше запитання: «Навіщо логопеду, який працює з артикуляцією та нейрофізіологією, знати, про що сперечалися філософи сотні років тому?» Але дозвольте мені змінити ваш погляд на цей предмет.

Історія педагогіки – це не цвинтар ідей, а генетичний код вашої майбутньої професії.

Чому цей курс критично важливий для логопеда?

- Від магії до науки: ви дізнаєтесь, як людство пройшло шлях від лікування заїкання заговорами до розробки наукових методик. Це допоможе вам краще розуміти природу мовленнєвих порушень.

- Інструментарій «Золотого фонду»: багато сучасних технік, якими ви користуватиметесь (від вправ Марії Монтессорі до ігрових методів Фребеля), були створені задовго до появи терміну «логопедія». Ми розберемося, як працюють ці механізми.

- Гуманізм як фундамент: робота з дитиною, яка має особливі освітні потреби, вимагає не лише технічних навичок, а й глибокого розуміння особистості. Ми простежимо, як змінювалося ставлення суспільства до «інакшості» – від відторгнення до інклюзії.

Ми не просто заучуватимемо дати. Ми будемо аналізувати:

1. Античні практики: як Демосфен тренував дикцію морською галькою (і чому це працювало).

2. Педагогічні системи: чому ідеї Песталоцці про «виховання серця, голови і рук» є базою для сучасної корекційної педагогіки.

3. Антропологічний підхід: як розуміння дитини як цілісної системи допоможе вам бачити не просто «мовленнєве порушення», а особистість, якій потрібен ключ до спілкування.

Приготуйтеся: ми будемо критикувати, дискутувати та шукати відповіді на питання, які актуальні й сьогодні.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – надання ґрунтовних знань з історії становлення та розвитку зарубіжної та вітчизняної педагогіки й освіти, періодизації їх розвитку, особливостей формування провідних тенденцій, суперечностей і закономірностей освітніх процесів, співвідношення історії й сучасного розвитку педагогічної теорії та практики, актуалізації історичного досвіду в умовах модернізації національної освіти.

Завдання курсу:

- розкриття якісних змін у розвитку педагогічної думки та виховної практики;
- знайомство здобувачів вищої освіти з педагогічною діяльністю та поглядами зарубіжних і вітчизняних просвітителів, діячів освіти, вчених;
- цілісна характеристика виховання як світового процесу, в основі якого знаходяться загальнолюдські цінності та досягнення цивілізації;
- формування у здобувачів вищої освіти творчого мислення на основі розширення загального наукового світогляду в галузі історії педагогіки.
- формування загальних та фахових компетентностей.

У процесі вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються такі **компетентності**:

загальні:

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

спеціальні (фахові):

КС-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

КС-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

КС-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Знання:

- тенденцій, закономірностей та специфіки розвитку педагогіки;
- особливостей навчання та виховання підростаючого покоління, зокрема дітей з особливими освітніми потребами в різні історичні періоди;
- цілей суспільства щодо виховання особистості на різних етапах розвитку людської цивілізації;

- законів, закономірностей, принципів, методів та основних форм організації виховного процесу на різних етапах розвитку людського суспільства;
- підходів світової науки до виникнення виховання як суспільного явища;
- біографічних даних видатних педагогів минулого та їхні провідні ідеї;
- змісту педагогічних творів педагогів минулого, що передбачені програмою;
- поглядів провідних вітчизняних і зарубіжних педагогів щодо навчання і виховання дітей;
- найбільш значущих фактів в історії світової та вітчизняної педагогіки;
- особливостей національної системи навчання і виховання, її становлення та розвитку.

Уміння:

- вивчати й аналізувати історико-педагогічну літературу, різні педагогічні концепції, підходи до процесу виникнення й розвитку педагогічної думки загалом;
- формулювати провідні цілі виховної роботи згідно з вимогами розвитку суспільства на різних етапах становлення людської цивілізації;
- визначати соціально-економічні та історико-культурологічні обумовленості розвитку освіти;
- виділяти позитивний досвід, продуктивні ідеї минулого й визначати можливості та шляхи їх використання в сучасних умовах;
- оперувати педагогічною термінологією;
- виконувати пошукову діяльність у галузі педагогіки та історії педагогіки;
- застосовувати набуті знання в практичній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Генезис виховання та школи від найдавніших часів до кінця XVIII століття

Тема 1. Виховання в первісному суспільстві та школах Стародавнього Сходу.

Тема 2. Антична педагогічна думка – колыска європейської освіти.

Тема 3. Школа та педагогіка Середньовіччя та епохи Відродження.

Тема 4. Ян Амос Коменський – батько наукової педагогіки.

Тема 5. Педагогічні ідеї Просвітництва.

Змістовий модуль II. Розвиток світової та вітчизняної педагогіки XIX–XX століть

Тема 6. Класична німецька та швейцарська педагогіка XIX ст.

Тема 7. Становлення української педагогічної думки (XVIII–XIX ст.).

Тема 8. Реформаторська педагогіка кінця XIX – початку XX ст.

Тема 9. Розвиток української школи у XX столітті.

Тема 10. Провідні тенденції сучасної світової освіти.